

N:o 86.

Af herr **R. A. Wawrinsky** i Saltsjöbaden, om tillägg till 14 kap. 45 § strafflagen.

De allmänna bestämmelserna angående straff för misshandel förekomma i 14 kapitlet strafflagen. Graden af straffbarhet bestämes enligt hithörande lagrum af misshandelns effekt. Därvid skiljes mellan *svår kroppsskada*, hvarmed förstås förlust af talförmåga, syn eller hörsel, svårt lyte eller annat svårt kroppsfel, stadigvarande svårt, men å hälsa eller lifsfarlig sjukdom (10 och 11 §§) *mindre lyte eller kroppsfel eller lindrigare sjukdom* än den nyss nämnda (12 §) samt slutligen *ringare eller ingen skada* (13 §). Med afseende å sistnämnda slag af misshandel är därjämte i 16 § stadgadt, att om någon under utöfning af laga rättighet att åga den, som under hans lydnad står, tillfogar honom skada och denna är sådan, som i 13 § sägs; därför må han ej till straff fällas.

Utom dessa lagbestämmelser, hvilka alla afse det fall, då handlingen, hvarigenom skadan åstadkommits, varit uppsåtlig, innehåller 14 kapitlet 9 och 17 §§ stadganden för de fall, då någon tillfogat annan död eller kroppsskada, icke med uppsåt, utan genom vårdslöshet, oförsiktighet eller försummelse. För att sådant vållande skall anses straffbart, måste dock den tillfogade kroppsskadan vara minst så stor, som i 12 § sägs, hvadan vållande till ringare kroppsskada icke är belagdt med straff.

Under bestämmelserna om vållande till död eller kroppsskada inneslutes uppenbarligen hvad man benämner vanvård af baru,

ehuru bestämmelserna icke, såsom däremot är fallet beträffande flera främmande länders lagstiftning, detaljeradt angifva hvad med vanvård förstås, exempelvis att någon vårdslöst lämnar barn vind för våg med afseende på tillsyn, skydd, kläder, föda m. m. (Baden) eller genom dryckenskap, dåligt lefnadssätt och dylikt äfventyrar barnens hälsa, säkerhet eller moral (Schweiz).

Genom strafflagens ofvanberörda bestämmelser i förening med föreskrifterna i den nyligen utfärdade lagen om fosterbarns vård af den 6 juni 1902 hafva i det stora hela tillfyllestgörande stadganden åstadkommits till skydd för de barn, hvilka *företrädesvis* äro blottställda för fara att varda kroppsligen vanskötta eller miss-handlade. I *ett* afseende synes dock vara uppenbart, att strafflagens bestämmelser ännu äro i hög grad otillfredsställande, nämligen i fråga om rätten i vissa fall till åtal för ifrågavarande brott.

I 14 kapitlet 45 § stadgas i detta hänseende, att misshandel, hvarom 12 och 13 §§ handla, ej må åtalas af allmän åklagare, där ej målsägande brottet till sådant åtal angifver, eller det blifvit föröfvadt under sabbat eller vid sådant tillfälle eller å sådan ort, som i 11 kapitlet 9 eller 15 § omförmäles, äfvensom att vållande, hvarom i 17 § sägs, ej må åtalas af annan än målsägande. Nu inträffar emellertid ej sällan, att föräldrar, fosterföräldrar eller andra med uppsåt eller af vållande göra sig skyldiga till sådana handlingar eller försummelse mot dem, som stå under deras lydnad, att kroppsskada därpå uppstår. Enligt 6 kapitlet 8 § strafflagen är det i ty fall gärningsmannen själf, som är målsägande; och då det ju ej är tänkbart, att en sådan målsägande vill uppträda såsom angifvare, blir alltså merendels, i följd af lagens bokstaf, ehuru säkerligen ej efter dess mening, ett dylikt af målsman mot myndling föröfvadt brott obestraftadt.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts synes mig ett tillägg till nämnda 45 § i 14 kapitlet strafflagen vara erforderligt, hvarigenom för det fall, att någon, som öfver annan äger målsmansrätt, mot denne sin myndling begår brott, hvarom i 12, 13, 15 eller 17 §§ i samma kapitel förmäles, allmän åklagare måtte äga att å brottet tala. I främsta rummet syftar jag på att med ett dylikt tillägg vinna ett ökad skydd för barn, men då anledningen till den nu ifrågasatta lagändringen är att söka i den omständigheten, att målsäganden är urståndsatt att själf åtala brottet eller ens till åtal angifva detsamma, anser jag mig böra gå ännu något längre. Ett

förhållande sådant som det nyss angifna måste nämligen inträda i hvarje fall, då myndlingen är äfven i kriminellt hänseende omyndig; och vid sådant förhållande har jag icke kunnat undgå att vid ändringsförslagets framställande påyrka, att den ifrågasatta utsträckningen af åtalsrätten kommer att omfatta ej blott det fall, att den omyndige målsäganden är ett barn under 15 år, utan jämväl det fall, att myndlingen, mot hvilken brottet begås, är helt och hållet eller till någon del beröfvad förståndets bruk.

På grund af det här anförda, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del antaga följande tillägg till 14 kapitlet 45 § strafflagen:

»Har brott, hvarom i 12, 13, 15 eller 17 §§ sägs, föröfvats af målsman mot barn, innan det fyllt femton år, eller mot den, som saknar förståndets fulla bruk, äge dock allmän åklagare att å brottet tala.»

Stockholm den 28 januari 1904.

R. A. Wawrinsky.
